Europos Parlamentas
2024-2029

Užsienio reikalų komitetas

2025/2168(INI)

16.10.2025

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl glaudesnio ES ir Kanados bendradarbiavimo atsižvelgiant į dabartines geopolitines aplinkybes, įskaitant grėsmes Kanados ekonominiam stabilumui ir suverenitetui
(2025/2168(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Tobias Cremer

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 8

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA 9

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS

Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl glaudesnio ES ir Kanados bendradarbiavimo atsižvelgiant į dabartines geopolitines aplinkybes, įskaitant grėsmes Kanados ekonominiam stabilumui ir suverenitetui (2025/2168(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kanados strateginės partnerystės susitarimą[1], pasirašytą 2016 m. spalio 30 d. ir laikinai taikomą nuo 2017 m. balandžio 1 d.,

– atsižvelgdamas į Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamų ekonomikos ir prekybos susitarimą (IEPS)[2], kuris laikinai įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 21 d.,

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 23 d. pradėtą įgyvendinti ES ir Kanados skaitmeninę partnerystę ir ES ir Kanados žaliąjį aljansą,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Kanados pareiškimą „Bendras pareiškimas: ilgalaikė partnerystė, plataus užmojo darbotvarkė“, priimtą 2025 m. birželio 23 d. Briuselyje įvykusiame ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikime,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Kanados partnerystę saugumo ir gynybos srityje, pasirašytą 2025 m. birželio 23 d. įvykusiame ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikime,

– atsižvelgdamas į savo rekomendaciją dėl ES diplomatinės strategijos ir geopolitinio bendradarbiavimo Arktyje[3],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 121 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

A. kadangi geopolitinėmis aplinkybėmis, kai vyksta įtemptos galių lenktynės, vyrauja politinis nepastovumas ir spartėja klimato kaita, Europos Sąjunga ir Kanada yra bendrai ir vis labiau suinteresuotos stiprinti bendradarbiavimą ir puoselėti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką;

B. kadangi ES ir Kanada yra strateginės partnerės, kurias vienija įsitikinimas, kad demokratija, teisinė valstybė, žmogaus teisės ir daugiašalis bendradarbiavimas Kanados ir Europos visuomenei bei tarptautinei bendruomenei teikia naudos, todėl pasauliniai

[1] OL L 329, 2016 12 3, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2118/oj.
[2] OL L 11, 2017 1 14, p. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj.
[3] Tekstas turi būti priimtas 2025 m. lapkričio mėn.

bendraminčių partnerių aljansai tai turėtų ginti;

C. kadangi veiksmingas ES ir Kanados bendradarbiavimas, grindžiamas bendra lyderyste ir atsakomybe, yra labai svarbus sprendžiant pasaulines problemas, pvz., atremiant Rusijos karą prieš Ukrainą, Rusijos hibridinį karą prieš demokratines visuomenes, geopolitinę konkurenciją Arktyje, atsižvelgiant į augantį Kinijos atkaklumą, didesnį JAV užsienio politikos nepastovumą, klimato kaitą ir padėtį Artimuosiuose Rytuose;

D. kadangi ES ir Kanados bendradarbiavimas pagal esamą sistemą yra labai svarbus siekiant išsaugoti ir didinti abiejų šalių gerovę; kadangi šio esminio bendradarbiavimo pavyzdžiai apima prekybos ir ekonominį bendradarbiavimą ir bendrus užmojus spręsti tokius uždavinius kaip žalioji ir skaitmeninė pertvarka;

E. kadangi Kanada, įsipareigojusi teikti ilgalaikę paramą Ukrainai ir tvirtai lyderiauti pirmininkaujant G7, įrodė esanti strateginė ES partnerė ir patikima NATO sąjungininkė;

F. kadangi turi būti pasinaudota visomis esamų ES ir Kanados bendradarbiavimo priemonių galimybėmis ir labai sustiprinta ES ir Kanados partnerystė, siekiant kartu pasipriešinti Rusijos karui prieš Ukrainą, geopolitinių veikėjų revizionizmui, hibridinio karo prieš demokratines visuomenes eskalavimui, klimato kaitai ir atremti pasaulinės prekybos tvarkos iššūkius;

1. rekomenduoja Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai:

ES ir Kanados partnerystė: institucinė sistema

a) pasinaudoti šiuo bendrų iššūkių momentu kaip galimybe visapusiškai išnaudoti ES ir Kanados strateginės partnerystės galimybes ir pakylėti santykius į naują lygmenį siekiant bendrų interesų ir vertybių sparčiai kintančioje pasaulinėje aplinkoje;

b) dėti kuo daugiau pastangų, kad būtų greitai įgyvendintos 2025 m. birželio 23 d. ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo išvados, imantis konkrečių veiksmų siekiant apčiuopiamos pažangos bendrame pareiškime ir partnerystėje saugumo ir gynybos srityje nurodytose srityse;

c) intensyvinti daugiapakopius dialogus, įskaitant aukščiausiojo lygio susitikimus ir bendras iniciatyvas, taip pat ilgalaikio bendradarbiavimo darbo lygmeniu formatus, siekiant stiprinti bendradarbiavimą ir kartu spręsti pasaulinius uždavinius;

d) remti svarbesnį parlamentinio dialogo vaidmenį strateginėje partnerystėje; pažymėti, kad Kanada Europos Taryboje turi teisinio stebėtojo statusą; raginti stiprinti bendradarbiavimą parlamentiniu lygmeniu ir paraginti Europos Tarybą reguliariai kviesti Kanadą į tarpparlamentinius susitikimus stebėtojo teisėmis;

Bendradarbiavimas užsienio ir saugumo politikos srityje

e) stiprinti bendradarbiavimą su Kanada reaguojant į neišvengiamas grėsmes mūsų visuomenių saugumui, pvz., Rusijos karą prieš Ukrainą, hibridinius išpuolius ir kišimąsi į demokratines visuomenes abiejose Atlanto pusėse, Kinijos atkaklumą, didesnį JAV

užsienio politikos nepastovumą, klimato kaitos padarinius ir padėtį Artimuosiuose Rytuose;

f) nustatyti veiksmų gaires siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir laiku įgyvendinti įsipareigojimai, prisiimti pagal saugumo ir gynybos partnerystę, kuria nustatomas nuoseklus politinis pagrindas bendroms pastangoms šioje srityje pagal šalių bendradarbiavimą NATO papildančias iniciatyvas, pavyzdžiui, Europos saugumo veiksmų priemonę (SAFE) ir planą „ReArm Europe“;

g) toliau remtis ES ir Kanados parama Ukrainos suverenitetui, nepriklausomybei ir teritoriniam vientisumui, taip pat bendru įsipareigojimu teikti ilgalaikę politinę, karinę, finansinę ir humanitarinę pagalbą, be kita ko, imantis bendrų veiksmų siekiant sukurti tvirtą tarptautinį aljansą, kuris pritartų imobilizuoto Rusijos valstybės turto panaudojimui;

h) su Kanada ir kitais partneriais koordinuoti sankcijas Rusijai ir diplomatinę Rusijos izoliaciją;

i) peržiūrėti ir stiprinti bendradarbiavimą su Kanada siekiant kovoti su kibernetinio ir hibridinio karo grėsmėmis ir atremti destabilizuojančią veiklą bei dezinformaciją;

j) stiprinti ES ir Kanados koordinavimą, kad būtų sprendžiamos daugialypės problemos, kylančios dėl Kinijos augimo ir atkaklumo;

k) bendradarbiauti su Kanada siekiant teisingos ir ilgalaikės taikos Artimuosiuose Rytuose derybų dėl dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo metu; stiprinti bendradarbiavimą siekiant užtikrinti humanitarinės pagalbos teikimą Gazos civiliams gyventojams ir remti visas diplomatines ir operatyvines pastangas, kuriomis siekiama stiprinti visapusišką stabilumą regione;

l) užmegzti du kartus per metus vykstantį dialogą užsienio politikos klausimais, kad būtų sudarytos sąlygos strateginiam bendradarbiavimui svarbiausiais prioritetiniais klausimais;

Daugiašališkumo stiprinimas

m) toliau stiprinti bendradarbiavimą su Kanada ir ginti daugiašališkumą, kad būtų bendrai reaguojama į atsirandančias ir pavojingas geopolitines realijas, darančias poveikį mūsų bendroms vertybėms, interesams ir saugumui;

n) stiprinti ES ir Kanados bendradarbiavimą daugiašaliuose forumuose koordinuojant pozicijas, derinant iniciatyvas ir bendradarbiaujant bendrų vertybių gynimo srityje;

o) bendradarbiauti siekiant išsaugoti itin svarbų daugiašalių institucijų, pvz., Jungtinių Tautų (JT), G7, G20 ir NATO, vaidmenį ir veikimą;

Bendradarbiavimas Arktyje

p) pareikšti susirūpinimą dėl Arkties militarizavimo ir bendradarbiauti su Kanada siekiant išsaugoti Arktį kaip taikos, stabilumo ir bendradarbiavimo pagal tarptautinę teisę

regioną;

q) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada, kad būtų apsaugotas Grenlandijos savarankiškumas ir atstovavimas Grenlandijos žmonėms, atsižvelgiant į padidėjusį geopolitinį susidomėjimą Arkties regionu;

r) stiprinti ES, Kanados, Danijos ir Grenlandijos bendradarbiavimą, remiantis istoriniu susitarimu taikiai išspręsti ilgalaikius ginčus dėl sienos;

Prekyba prekėmis ir paslaugomis, skaitmeninė prekyba ir investicijos

s) propaguoti IEPS teikiamą naudą valstybėse narėse ir ES, įskaitant, be kita ko, didesnes galimybes patekti į rinką, paprastesnę prekybą ir mažesnes kliūtis MVĮ;

t) paraginti 10 valstybių narių, kurios dar neratifikavo IEPS, jį nedelsiant ratifikuoti, nes tai būtų svarbus politinis signalas artėjant 10 metų laikino jo taikymo metinėms, kurios bus minimos 2027 m.;

Pasauliniai pokyčiai

u) užtikrinti glaudų koordinavimą su Kanada siekiant padėti užpildyti esmines spragas, stiprinti daugiašales vystymosi sistemas, skatinti darnų vystymąsi ir įtraukias tarptautines partnerystes ir išlaikyti paramą pilietinei visuomenei bei demokratiniam atsparumui;

Švietimas, moksliniai tyrimai ir žmonių tarpusavio ryšiai

v) skubiai vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su įsipareigojimu stiprinti bendradarbiavimą tokiose srityse kaip žmonių tarpusavio ryšiai, kultūra, jaunimas, parama įtraukiai politikai ir ES ir Kanados skaitmeninės partnerystės sistema;

w) didinti visuomenės atsparumą pasinaudojant Kanados prisijungimu prie programos „Europos horizontas“, stiprinant bendradarbiavimą švietimo ir mokslinių tyrimų srityje, sudarant palankesnes sąlygas transatlantiniam jaunimo judumui darbo, studijų ir savanoriškos veiklos tikslais ir toliau nagrinėjant žmonių tarpusavio ryšių ir studijų mainų galimybes, remiantis programomis „Erasmus“ ir „Erasmus+“;

Baigiamosios pastabos

x) toliau kurti tikrą lygiateisę partnerystę su Kanada, grindžiamą pasitikėjimu, bendromis vertybėmis ir bendrais interesais;

y) skatinti dalyvavimą bendradarbiavimo iniciatyvose ne tik su Kanados centrine valdžia, bet ir su jos provincijų valdžios institucijomis bei kitomis atitinkamomis įstaigomis;

°

° °

2. paveda Pirmininkei perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir

saugumo politikai.

AIŠKINAMOJI DALIS

ES ir Kanados partnerystė yra grindžiama bendromis vertybėmis ir bendru įsipareigojimu laikytis demokratijos, žmogaus teisių, taisyklėmis grindžiamos daugiašalės tvarkos ir teisinės valstybės principų. Atsižvelgiant į didėjantį nestabilumą pasaulyje ir įvairius iššūkius, darančius poveikį tiek ES, tiek Kanadai, pranešime pabrėžiama, kad reikia toliau stiprinti ES ir Kanados partnerystę ir imtis tolesnių veiksmų atsižvelgiant į 2025 m. birželio 23 d. ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatus, įgyvendinant konkrečias priemones, kuriomis būtų siekiama stiprinti bendradarbiavimą tokiose pagrindinėse srityse kaip prekyba, konkurencingumas ir atsparumas, transatlantinis saugumas, švietimas ir moksliniai tyrimai, taip pat kova su klimato kaita, kartu plėtojant bendradarbiavimą tose srityse, kurios dar nėra visapusiškai aptartos ES ir Kanados partnerystėje, pavyzdžiui, žmonių tarpusavio ryšių stiprinimas, kultūra, jaunimas ir visiems įtraukios politikos rėmimas.

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad į savo pranešimą įtraukė su dokumento dalyku susijusią informaciją, kurią, rengdamas pranešimo projektą gavo iš toliau nurodytų interesų grupių atstovų, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro[1], arba trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovų:

1. Interesų grupių atstovai, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro
2. Trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovai
Mission of Canada to the European Union

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, rengdamas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.

[1] 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).